TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Bộ Nội vụ báo cáo những bất cập khi tăng lương hưu mức cao và đề xuất điều chỉnh từ 1/7

13:26 25/04/2026

Dựa trên Kết luận số 206-KL/TW của Bộ Chính trị, Bộ Nội vụ đang đề xuất mức tăng lương hưu và trợ cấp là 8% kể từ ngày 1/7/2026. Động thái này đưa ra trong bối cảnh cơ quan quản lý vừa tổng kết và chỉ ra nhiều điểm bất cập khi điều chỉnh lương hưu ở mức cao (15%) trong năm vừa qua.

Bên cạnh những tác động tích cực thì việc tăng lương hưu, trợ cấp mức cao trong thời gian vừa qua đã bộc lộ một số điểm bất cập được Bộ Nội vụ báo cáo với Chính phủ.

Báo cáo của Bộ Nội vụ đánh giá việc tăng lương hưu 15% từ giữa năm 2024 đã giúp cải thiện đời sống cho khoảng 3,4 triệu người. Tuy nhiên, nếu xét về dài hạn, mức điều chỉnh này đang bộc lộ sự thiếu cân bằng so với các chỉ số kinh tế vĩ mô.

Tính riêng giai đoạn 2016-2025, lương hưu đã tăng tới 71,09%, trong khi chỉ số giá tiêu dùng (CPI) chỉ tăng 34,85%. Thậm chí, mức tăng này còn vượt qua cả

lãi suất đầu tư của Quỹ Bảo hiểm xã hội (67,28%). Bộ Nội vụ cho rằng điều này đang vi phạm nguyên tắc "đóng - hưởng", khi mức lương hưu thực tế nhận được không còn tương xứng với tỷ lệ và thời gian đóng góp vào quỹ trước đó.

Việc điều chỉnh tăng mức cao cùng với tốc độ già hóa dân số đang tạo ra áp lực tài chính rất lớn. Dữ liệu thực tế cho thấy tốc độ chi đang vượt xa tốc độ thu

- Về chi trả Số tiền chi chế độ hưu trí và tử tuất năm 2024 đã gấp 2,63 lần so với năm 2016.
- Về thu quỹ Số thu năm 2024 chỉ gấp 2,19 lần so với năm 2016.
- Tỷ trọng chi/thu đã tăng từ mức 65,14% lên 78,37% trong cùng giai đoạn trên.

Sự chênh lệch này về lâu dài có thể ảnh hưởng đến khả năng đảm bảo an sinh bền vững cho các thế hệ nghỉ hưu sau này.

Một bất cập khác được chỉ ra là tình trạng "tác động kép" khi điều chỉnh theo tỷ lệ phần trăm chung. Những người đang có mức lương hưu cao sẽ được hưởng lợi nhiều hơn về giá trị tuyệt đối sau mỗi lần tăng. Điều này vô tình nới rộng khoảng cách thu nhập giữa nhóm có mức hưởng cao và nhóm hưởng thấp (vốn chiếm đa số), khiến mục tiêu thu hẹp khoảng cách an sinh khó thực hiện.

Nguyên nhân của những bất cập trên bắt nguồn từ việc điều chỉnh lương hưu trong thời gian dài luôn được gắn liền với sự thay đổi của mức lương cơ sở. Điều này chưa hoàn toàn phù hợp với thông lệ quốc tế, vốn ưu tiên điều chỉnh lương hưu dựa trên biến động của chỉ số CPI để đảm bảo giá trị thực của khoản tiền.

Hiện nay, Bộ Nội vụ đang phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu sửa đổi pháp luật về Bảo hiểm xã hội. Hướng đi sắp tới sẽ tập trung vào việc tách bạch giữa cải cách tiền lương theo Nghị quyết 27 và cải cách bảo hiểm xã hội theo Nghị quyết 28. Mục tiêu là xây dựng công thức tính lương hưu và lộ trình điều chỉnh khoa học hơn, vừa đảm bảo đời sống cho người nghỉ hưu, vừa bảo vệ sự an toàn của Quỹ Bảo hiểm xã hội trong dài hạn.

Tâm An